

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ
МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО
УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

24 листопада 2021 р.

Матеріали
ІХ Міжнародної заочної
науково-практичної конференції

Запоріжжя
Класичний приватний університет
2021

УДК 330.59
ББК 65
Ф 79

Редакційна колегія:

Огаренко В. М., д. держ. упр., професор
Покатаєва О. В., д. е. н., професор
Покатаєв П. С., д. держ. упр., професор
Мерзляк А. В., д. держ. упр., професор
Мордвінов О. Г., д. держ. упр., професор
Томарева-Патлахова В. В., д. е. н., професор
Хрипко С. Л., д. тех. н., професор

Ф 79 *Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика: матеріали ІХ Міжнародної заочної науково-практичної конференції 24 листопада 2021 р. / за ред. В. М. Огаренка, О. В. Покатаєвої та ін. Запоріжжя : КПУ, 2021. 420 с.*

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками: «Розвиток публічного управління і адміністрування в умовах суспільної нестабільності», «Проблеми та наслідки реформи системи місцевого самоврядування в Україні», «Сучасні інформаційні технології в управлінні», «Сучасні виклики розвитку менеджменту як передумови ефективного функціонування підприємств та технології адміністративної діяльності: українські реалії та зарубіжний досвід».

Для студентів, аспірантів, викладачів та фахівців, які працюють у галузі державного управління, економіки, менеджменту та інформаційних технологій.

УДК 330.59
ББК 65

ЗМІСТ

РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ СУСПІЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

<i>Боковикова Ю. В.</i> РОЛЬ ПРОФСПЛОК У ПОБУДОВІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	13
<i>Бичковська О. В.</i> СЕРВІСНО-ОРІЄНТОВАНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЯК ПРІОРИТЕТ ПОСИЛЕННЯ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ЗАСАД СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ	16
<i>Бобровська О. Ю.</i> ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	18
<i>Богущий С. В.</i> ЩОДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ “PROJECT MANAGEMENT” В ОБ’ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ	22
<i>Боклаг В. А.</i> РОЗВИТОК ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ	24
<i>Бондаренко Д. М.</i> ПІДХІД ДО УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	26
<i>Бондаренко Л. І.</i> ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ПОБУДОВИ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МОТИВАЦІЄЮ ПРАЦІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ	30
<i>Борисенко О. П., Інатова О. В.</i> МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	33
<i>Вовк В. В.</i> СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ	35
<i>Ворона Л. І.</i> МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ПОЗАШКІЛЛЯ	38
<i>Ворона П.</i> ДЕРЖАВНІ ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ПІДТРИМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ	42
<i>Воронецкая Л. Г.</i> ЭФФЕКТИВНОСТЬ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ МИГРАЦИОННЫХ ПРОЦЕССОВ	46
<i>Гавриленко М. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я В УКРАЇНІ	49
<i>Головата О. М.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ МОДЕЛІ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	51
<i>Дегтяр О. А.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ЕФЕКТИВНИХ ІКТ (ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ) В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ	56

<i>Писаренко В. М., Івашиова Л. М.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФІНАНСУВАННЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ	99
<i>Радченко О. О.</i> ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ І АДМІНІСТРУВАННЯ В УМОВАХ СУСПІЛЬНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ.....	101
<i>Свиридова О. В.</i> ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ І ОБЛІКУ ЗЕМЕЛЬ.....	104
<i>Северинюк В. М.</i> ВЛАДА БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО: ВІД КОЗАЦЬКОГО ГЕТЬМАНА ДО «САМОДЕРЖЦЯ РУСЬКОГО»	106
<i>Семакіна Д. Е., Брус Т. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.....	109
<i>Слюсарчук О. П., Гончаренко О. І.</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ.....	112
<i>Сорочишина Н. А.</i> МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ БАЗИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОРИВА ШЛЯХОМ СИМБІОЗА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРОМИСЛОВОСТІ.....	114
<i>Сотник І. М., Нагорний М. В.</i> УПРАВЛІННЯ НАСЛІДКАМИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	118
<i>Спільник С. І.</i> ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ	121
<i>Стоянова А. Д., Євдокімова О. М.</i> ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО ТА МІСТОБУДІВНОГО РІШЕННЯ.....	123
<i>Терон І. В.</i> ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНОГО КАПІТАЛУ.....	126
<i>Тихоненко С. О., Брус Т. М.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ	128
<i>Трещов М. М.</i> СЕРЕДНЬОСТРОКОВІ ПРІОРИТЕТИ БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	130
<i>Худавердієва В. А., Бугай А. П.</i> СТРАТЕГІЧНА МЕТА ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	134
<i>Худавердієва В. А., Бугай С. А.</i> ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	137
<i>Худавердієва В. А.</i> ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	140
<i>Цубенко В. Л.</i> МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ.....	144

приватної підтримки, первинний капітал, може стати зацікавленим інвестором і кредитором для промисловості і майбутнього інноваційного ривка.

Сотник І. М.

доктор економічних наук, професор
кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування

Нагорний М. В.

студент
Сумський державний університет

УПРАВЛІННЯ НАСЛІДКАМИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Зі зростанням ринку та кількості великих компаній збільшується, відповідно, і конкуренція між об'єктами ринку, тобто трудовими ресурсами – людьми, які бажають отримати певне робоче місце. Незважаючи на активні економічні процеси та глобалізацію, в Україні вже протягом декількох років продовжує зростати рівень безробіття. Негативними наслідками цієї тенденції є зниження життєвого рівня працівників, скорочення податкових надходжень і проблеми з наповненням Пенсійного фонду, економічні диспропорції, зростання злочинності, підвищення соціальної незахищеності громадян тощо. Останнім часом таке становище ускладнюється пандемією COVID-19, впливу якої зазнає національна економіка, як і світ у цілому. В цих умовах перед державою постають нові виклики, що вимагають адекватних управлінських підходів до вирішення проблем працевлаштування.

Аналіз рівня безробіття в нашій державі за 2020-2021 рр. засвідчує, що цей показник у відносному вираженні поквартально постійно зростає: з 8,9% у першому кварталі 2020 року до 10,9% у першому кварталі 2021 року, продемонструвавши лише незначне зниження – до 10,3% – у другому кварталі 2021 року. Водночас, кількість зареєстрованих безробітних була найвищою під час першої хвилі карантинних обмежень навесні 2020 року, коли їх армія зросла з 349,4 тис. осіб у першому кварталі 2020 року до 517,7 тис. осіб у другому кварталі 2020 року [5]. Для порівняння, через рік, у другому кварталі 2021 року, також під час дії чергової хвилі карантинних обмежень, кількість зареєстрованих безробітних зменшилася до 344,8 тис. осіб [5].

Можна виділити декілька основних причин виникнення такого явища. По-перше, саме карантинні обмеження призвели до втрати працівниками робочих місць навесні 2020 року. По-друге, важливою причиною виникнення безробіття є неадекватний рівень заробітної плати в окремих галузях. По-третє, структурні зміни в економіці, які супроводжуються скороченням робочих місць, є джерелом виникнення безробіття. Яскравим прикладом є пандемія COVID-19, яка у 2020-2021 рр. призвела до банкрутства значної кількості вітчизняних підприємств, що не змогли адаптуватися до роботи в умовах карантинних обмежень. Натомість поштовх для сво-

го розвитку отримали онлайн торгівля, цифрові банківські послуги, доставка продуктів додому, дистанційна робота та ін.

Наслідки збільшення безробіття є негативними для економіки України в цілому. Кожен працюючий громадянин сплачує податки до державного бюджету та Пенсійного фонду. Відповідно, якщо зростає кількість непрацюючого населення, зменшується і кількість податкових надходжень до державних фондів. Тому може виникнути недостатнє державне фінансування певних галузей чи проєктів, насамперед, соціального спрямування. Зокрема, негативних змін у 2020-2021 рр. під впливом зростаючого безробіття зазнали доходи Пенсійного фонду України. За січень-серпень 2021 року вони становили 330 млрд грн, з них кошти, що надходили з власних рахунків – 213,8 млрд грн, з державного бюджету – 116,2 млрд грн [1]. Слід зазначити, що у зв'язку з розповсюдженням в Україні гострого респіраторного захворювання COVID-19 відбулися зміни до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України про соціальну підтримку платників податків на період обмежувальних протиепідемічних заходів» від 04.12.2020 року. Цей закон звільняє від нарахування та сплати єдиного соціального внеску фізичних осіб-підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування та належать до першої групи платників єдиного податку. А це, у свою чергу, призведе до того, що у 2021 році Фонд соціального страхування України (ФССУ), за прогнозами, недоотримає 745,8 млн грн єдиного соціального внеску [3], як і Пенсійний фонд, до якого сплачується частина єдиного соціального внеску.

Збільшення безробіття в умовах пандемії COVID-19 впливає і на демографічну ситуацію в країні. Кожен свідомий громадянин розуміє, що для створення родини потрібно мати робоче місце, винагорода за працю на якому задовольнить його потреби та його близьких. Відповідно, чим більший рівень безробіття, тим менша частка населення готова створювати сім'ю. Як наслідок, збільшення кількості незайнятого населення значно погіршує демографічну ситуацію в країні. Наприклад, за перший квартал 2021 року кількість новонароджених в Україні становила 67514 осіб, а за аналогічний період минулого року 70490 осіб, тобто у 2021 році майже на 3000 осіб зменшилась народжуваність [2]. Крім того, зростання безробіття погіршує криміногенну ситуацію в державі, адже люди, які залишилися без роботи і не мають засобів для існування, але мають багато вільного часу, більше схильні до здійснення правопорушень.

Оскільки в Україні виникають значні труднощі з пошуком гідної і високооплачуваної роботи, з кожним роком все більше громадян виїжджають за кордон у пошуках кращої долі. Так, у 2019 році кількість трудових мігрантів становила 3,5 млн осіб, 2020 році – близько 3 млн осіб, у 2021 році потенціал трудової міграції оцінюється на рівні 2,5-3 млн осіб [6]. Переважно через поширення пандемії COVID-19 протягом 2020 року в Україну повернулося 400-500 тис. трудових мігрантів, додавши проблем з їх працевлаштуванням на Батьківщині [6]. Водночас, негативним наслід-

ком постійного відтоку трудових ресурсів за кордон, крім втрати людського капіталу, є недоотримання державним бюджетом податкових надходжень, які б могли бути сплачені трудовими мігрантами, якби вони працювали в Україні.

Ще однією проблемою, обумовленою необхідністю ведення бізнесу і забезпечення зайнятості в умовах карантинних обмежень, стали структурні економічні трансформації та зміна вимог роботодавців до кваліфікації працівників. Протягом 2020-2021 рр. значної популярності набула дистанційна робота, яка потребує певних цифрових навичок. Зважаючи на те, що не всі працівники володіють ними повною мірою, або ж можуть швидко їм навчитися, цифрова грамотність перетворилася на одну з головних вимог при прийомі на роботу. Крім того, як згадувалося вище, розвиток онлайн торгівлі, телероботи, логістичних перевезень обумовив збільшення попиту на працю у цих сферах, тоді як готельний бізнес, ресторанне господарство, авіап перевезення, тревел- та кіноіндустрія тощо зазнали величезних втрат. У зв'язку з цим, відбувся перерозподіл робочих місць між видами економічної діяльності зі зростанням їх кількості в одних та занепадом в інших галузях.

Отже, безробіття – загальнодержавна проблема, яка загострилася у 2020-2021 рр. в Україні. Її вирішення потребує дій на всіх рівнях управління, адже від цього залежить добробут громадян та попередження трудової міграції. Якщо не вживати ефективних заходів із створення нових робочих місць з гідною оплатою праці, через 10-15 років Україна може перетворитися на країну пенсіонерів, які не матимуть засобів для існування через відтік більшості трудових ресурсів за кордон. Не буде кому платити податки та піклуватися про розвиток нації. Це яскраво продемонструвала ситуація з пандемією COVID-19.

На наш погляд, в умовах загальноекономічної кризи, обумовленої карантинними обмеженнями, посилюється роль держави у забезпеченні робочими місцями усіх бажаючих. Для цього варто розробляти та впроваджувати загальнодержавні і регіональні програми щодо залучення безробітного населення до громадських робіт. Такі робочі місця можуть створюватися під час модернізації місцевої інфраструктури територій, на кшталт чинної програми Президента України «Велике будівництво» [4]. Доцільно розширити масштаби цієї програми на місцевому рівні, залучивши регіональні та локальні бюджети до відбудови застарілих основних фондів. Кожна громада повинна розробити власний план робіт та передбачити його виконання за рахунок надання робочих місць, у першу чергу, своїм безробітним жителям. Таким чином, люди отримають роботу, результат якої працюватиме саме на них. Це підвищить зацікавленість працівників у її найкращому виконанні, сприятиме розвитку громади та підвищенню життєвого рівня її членів.

Іншим напрямом зростання зайнятості населення є всебічна підтримка органів влади на всіх рівнях розвитку бізнесу, особливо малого. Подальше спрощення процедур реєстрації бізнесу, звітності, оподаткування суб'єктів

господарювання, переведення спілкування керівників підприємств та приватних підприємців з адміністративними структурами в цифрове середовище допоможе знизити рівень корупції, прискорити та покращити якість надання адміністративних послуг. Варто також збільшити фінансування заходів щодо надання ефективної підтримки пошуку роботи безробітним та стимулювати розвиток малого і середнього бізнесу, розвивати дистанційну зайнятість, закріпивши права таких працівників законодавчо, передбачити державну допомогу молодим підприємцям у розбудові свого бізнесу. Кінцевою метою такого стимулювання є збільшення шару підприємців, які створюють робочі місця не лише для себе, а й інших людей, ведуть бізнес у реальному і віртуальному середовищі, тоді як держава підтримує їх ініціативи. Реалізація запропонованих заходів, на нашу думку, сприятиме підвищенню якості управління наслідками безробіття в Україні.

Список використаної літератури

1. Моніторинг руху коштів по рахунках Пенсійного фонду України за 1 вересня 2021 р. ПФУ, 2021. URL: <http://surl.li/asfzn> (дата звернення: 18.10.2021).
2. Офіційний сайт Державної служби статистики в Україні. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 18.10.2021).
3. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України. URL: <http://surl.li/asfzp> (дата звернення: 18.10.2021).
4. Програма Президента України «Велике будівництво». URL: <https://bigbud.kmu.gov.ua/> (дата звернення: 18.10.2021).
5. Рівень безробіття в Україні. *Мінфін*. 2021. URL: <http://surl.li/asfzw> (дата звернення: 18.10.2021).
6. Трудова міграція: скільки українців працювали за кордоном в 2019–2021 роках. *Аналітичний портал «Слово і діло»*. 2021. URL: <http://surl.li/asfzt> (дата звернення: 18.10.2021).

Спільник С. І.

слухач магістратури

Класичний приватний університет

ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

Багатовіковий досвід людства доводить, що забезпечення національної безпеки держави – це справа не лише органів державної влади, а й суспільства загалом і кожного громадянина зокрема. Наявність ефективної мережі інститутів громадянського суспільства сьогодні перетворилася на невід’ємну умову стабільного суспільного розвитку і злагоди. Громадяни України, об’єднання громадян є суб’єктами її забезпечення, а зріле громадянське суспільство, його демократичні інститути відіграють важливу роль у захисті та просуванні національних інтересів України.

Неврахування та ігнорування владою суспільно корисних ініціатив, відсутність механізмів участі громадськості й об’єднань громадян у процесі ухвалення доленосних рішень призводять до стагнації суспільства, зростання корупції, створюють загрозу демократичному розвитку країни.

При формуванні та реалізації державної політики потрібно враховувати особливості функцій, організаційних форм, спрямованість та характер

Наукове видання

**Формування ефективних механізмів
державного управління та менеджменту
в умовах сучасної економіки: теорія і практика**

Матеріали

*IX Міжнародної заочної науково-практичної конференції
24 листопада 2021 р.*

Матеріали подано в авторській редакції

Технічний редактор: Ю. В. Бабич

Дизайнер обкладинки Я. В. Зоська

Підписано до друку 26.12.2021.

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк ризографний. Гарнітура Times.

Умовн.-друк. арк. 57,11. Обл.-вид. арк. 57,11. Тираж 300 пр. Зам. № 2-11-2021К.

Видавець та виготовлювач
Класичний приватний університет
69002, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 70 б

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
Серія ДК № 3321 від 25.11.2008